

на „Сводната грамота“ е било насочено къмъ това, да се защитатъ правдинитѣ на манастира отъ попълзновенията на Хилендаръ. Може, прочее, да се заключи, въз основа на сведенията на „Сводната грамота“, че българскиятъ царъ презъ априль 1230 г. ще да е посетилъ манастира по време на празника на св. Георги, участвува въ тържествата и направилъ нѣкои дарения. По-късно на сръбския кралъ били представени, споредъ съставителя на „Сводната грамота“, единъ гръцки и единъ български хрисовулъ. Дали това не е билъ тъкмо златопечатникъ на царъ Иванъ Асѣня II? Може да се приеме за достовѣрно показанието на грамотата, че Стефанъ Душанъ унищожилъ шестъ хрисовула, дадени на Зографъ⁵⁰⁾. Но името на Иванъ Асѣня II като дарителъ на манастира се споменува и въ „разказа за зографскитѣ мъченици“⁵¹⁾. Тамъ се разказва, че при нападенията на „латино-слящитѣ“ върху манастира презъ 1275 год. пострадали и нѣкои отъ даренията на царъ Иванъ Асѣня II: аѣтѣу же тѣкѣще тогда ѿ сзѣданіа мѣрѣ ѿпѣд [6784 = 1275/6]⁵²⁾, въ і-тин ѿ мѣа...⁵³⁾ и зажегошъ пѣрѣзъ Асѣнѣ црѣв. и изгорѣ весъ сѣ црѣвѣжъ, и схгобѣшъ книги ѿсѣ[рѣчѣ?] и схсѣди црѣвѣнѣи ѿ ѣпѣтрѣхѣи златѣи и зѣлѣси мнѣгоцѣкѣни и взѣсѣ ѿна ѡутвѣрь црѣкѣнаа. ѿже вѣхъжъ ѿ вѣлѣчѣ[стивы]хъ и рѣнѣпѣмѣтѣнѣхъ црѣи, Петра глѣ сѣго црѣв. и великѣго ѿвѣна Ясѣнѣ и Симѣѣна. ѡвѣ възѣта вѣшѣа ѿ нечѣ[стивы]хъ ѡнѣхъ, ѡвѣ же пожежена⁵⁴⁾. Става дума,

се приеме датирането на проф. Й. Ивановъ, все пакъ наличността на първообразенъ златенъ печатъ къмъ подправената грамота свидетелствува неоспоримо за съществуването на нѣкаква дарствена грамота — златопечатникъ на Иванъ Асѣня II, дадена на Зографския манастиръ.

⁵⁰⁾ Ср. и бележката на Ивановъ, п. с., с. 543 бел. 1; с. 539; Стоиловъ, п. с., с. 451, смѣта това за легенда въ свръзка съ вѣковнитѣ разпри между Зографъ и Хилендаръ.

⁵¹⁾ Вж. текста у Ивановъ, п. с., с. 437 сл.

⁵²⁾ Годината 6784 отъ СМ. започва отъ 1. IX. 1275 г. до 31. VIII. 1276 г. Коя година отъ Р. Хр. трѣбва да се приеме, зависи отъ посочения месецъ. Ивановъ, п. с., сс. 439, 440, приема 1275 г.

⁵³⁾ Ивановъ, п. с., сс. 437, 440, приема, че тукъ стои указание за м. октомврий. Поради това той изчислява и годината 1275 г. За тѣзи събития вж. и разказа на Паисия, Исторія словѣноболгарская, изд. Й. Ивановъ (София 1914), с. 82 сл.; Спиридонъ, п. с., с. 78 сл.

⁵⁴⁾ Ивановъ, п. с., с. 439.